

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2017A339**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN HAACHT – SPORTCAMPUS (BOX)

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, G. VERBEELEN,
N. PIL, E. DIRIX & A. SYS

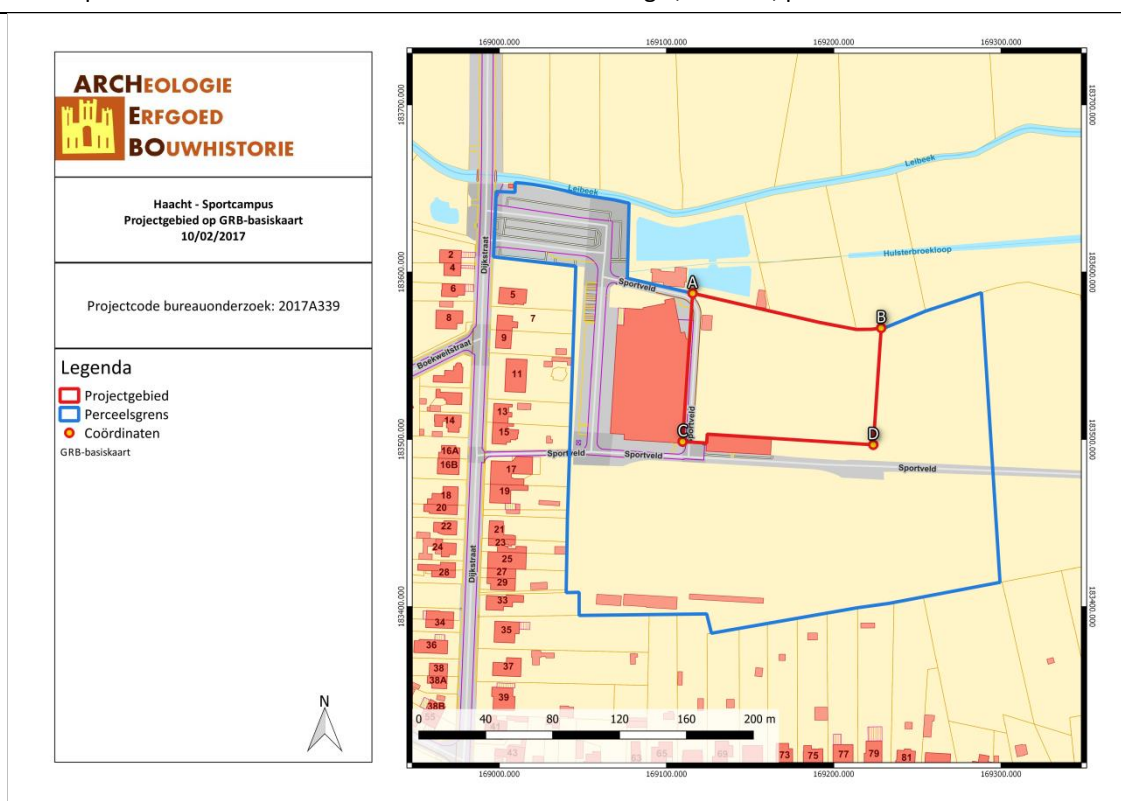
MEI 2017

PROJECTCODE BUREAUONDERZOEK 2017C233

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Haacht – Sportcampus (Box)		
Naam & adres initiatiefnemer:	Autonoom Gemeentebedrijf Haacht Wespelaarsesteenweg 85 3150 Haacht		
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Locatie:	Provincie Vlaams-Brabant, Haacht, Dijkstraat		
Coördinaten :	A	x	169115,601188938
		Y	183587,336093603
	B	x	169228,357443240
		Y	183566,591113251
	C	x	169109,615578749
		Y	183498,646522950
	D	x	169223,621084750
		Y	183496,774731009
Kadastrale percelen:	Afdeling 3, sectie B, perceel 42C		

Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017)

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

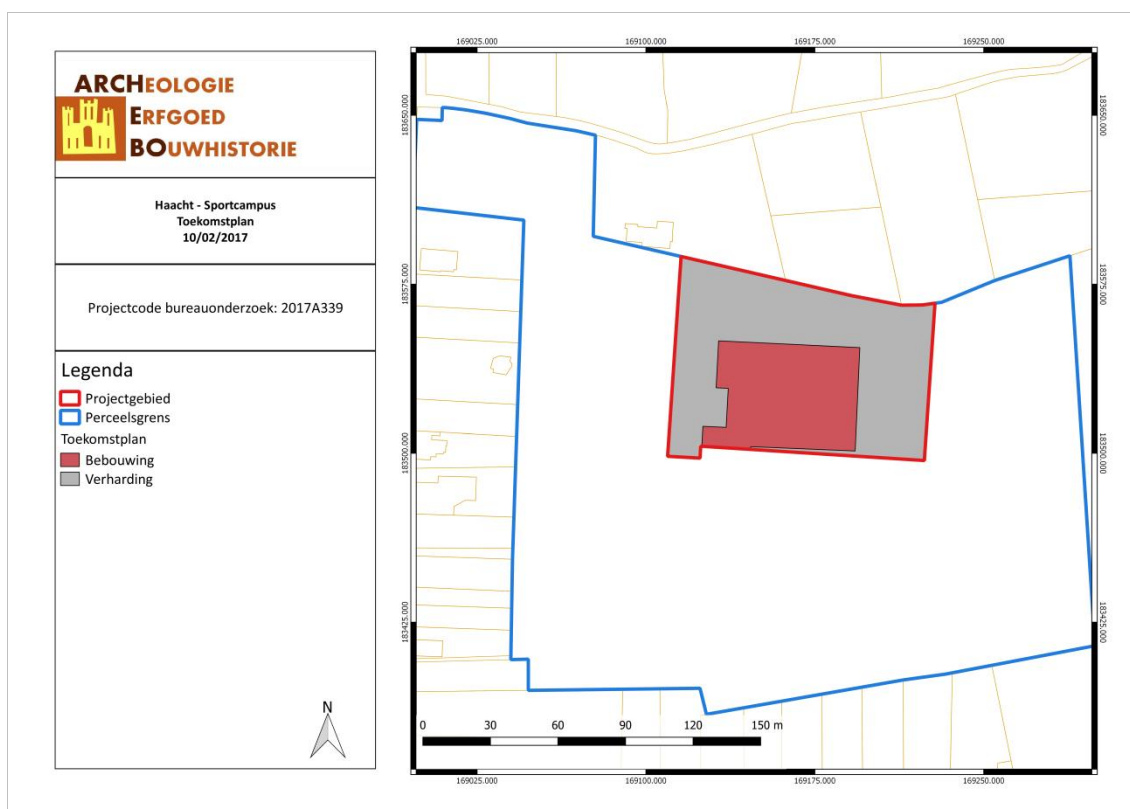
Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Gemotiveerd advies & impactbepaling

Op basis van een door ARCHEBO bvba op 17 mei 2017 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek, wordt archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen in het gehele onderzoeksgebied.

Aanleiding van het vooronderzoek

Binnen het projectgebied wordt de bouw van een polyvalente box gerealiseerd. Er worden geen kelders voorzien. Hierdoor zal de fundering een diepte kennen van ongeveer 80cm onder het maaiveld. Rond het gebouw wordt verharding aangelegd die dienst zal doen als parking en weg

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017)

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van de meest nuttige en beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens. Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon achterhaald worden dat er gedurende de 18de en 19de eeuw geen gebouwen stonden binnen het onderzoeksgebied. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s).

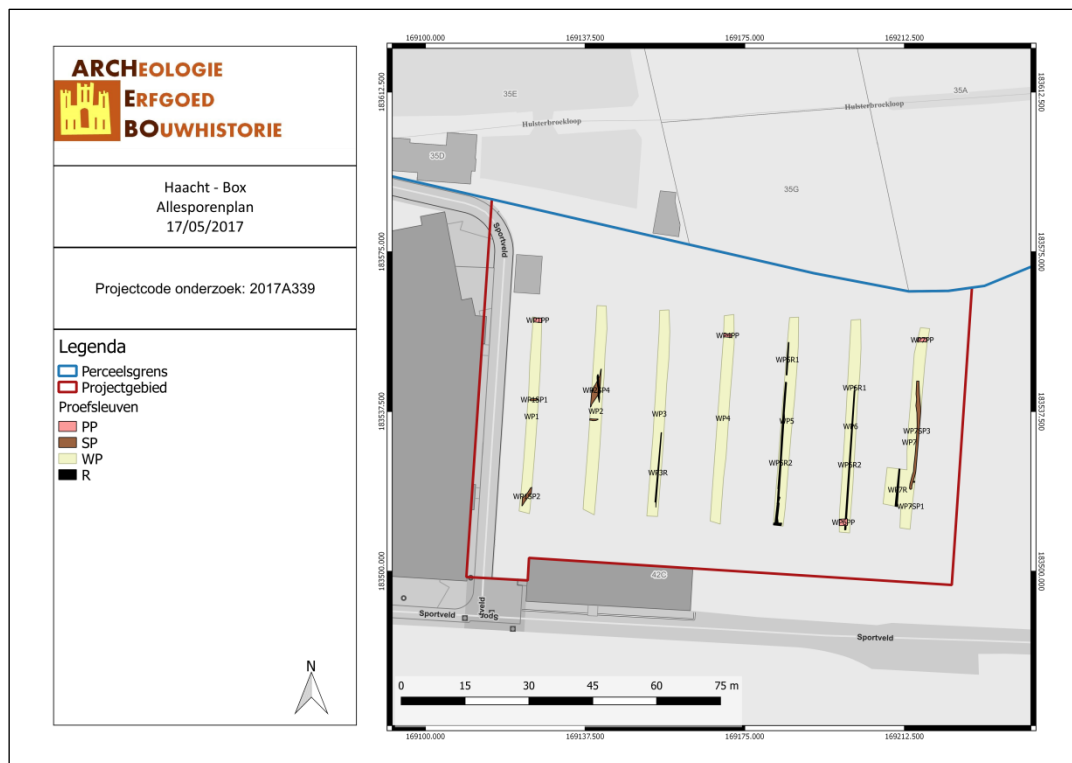
Op het terrein plant het Autonoom Gemeentebedrijf Haacht de aanleg van een polyvalente box. Het bureauonderzoek toonde aan dat er in de ruime omgeving en zelfs binnen het plangebied archeologische waarden gekend zijn. In het laatste geval betreft het sporen uit de vroege ijzertijd die tijdens een proefsleuvenonderzoek in 2000 werden aangetroffen en een Franse verdedigingslinie uit de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748). Proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd in 2016, brachten sporen uit de metaaltijden en 18de eeuw aan het licht. Hiernaast werden ook 8 artefactvondsten uit het mesolithicum gevonden. Aangezien de verslagen van het voorgaande onderzoek verloren zijn gegaan, stelt ARCHEBO bvba voor om het gehele terrein te onderzoeken aan de hand van landschappelijke, eventueel verkennende en waarderende boringen mogelijk gevolgd door een proefsleuvenonderzoek.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Voor het opsporen van steentijdsites werd een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Hierbij werd er gebruik gemaakt van een boorgrid van 10 bij 12 meter, waarbij 10 meter de afstand is tussen de raaien en 12 meter de afstand tussen de boringen binnen een raai. Het onderzoek leverde evenwel geen steentijdartefacten op, waardoor er direct kon overgegaan worden op het proefsleuvenonderzoek.

In totaal zijn tijdens het proefsleuvenonderzoek 7 sporen aangetroffen. Hiervan werden in werkput 7, 3 archeologisch interessante sporen aangetroffen. Het gaat hier om een donkergrijze greppel en twee lichtgrijze paalsporen. Sporen 2 en 3 werden gecoupeerd, maar hebben geen materiaal opgeleverd. Het is niet onverwacht dat in deze proefsleuf een grotere concentratie aan sporen aanwezig is, gezien er op het aangrenzende terrein in het oosten een grote concentratie aan sporen is aangetroffen. In werkput 2 bevatte spoor 4 middeleeuws materiaal.

Daarom stelt ARCHEBO bvba een archeologische opgraving voor in de zone dat met groen is omlijnd op onderstaand plan. Dit omwille van de aansluiting vast te stellen met het sporensite op het aangrenzende terrein.

Figuur 3: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2017).

Vraagstelling & onderzoeksdoelen

Een archeologische opgraving heeft tot doel informatie uit het bodemarchief in de vorm van een archeologisch ensemble te behouden en te ontsluiten door archeologische sites, sporen en artefacten vrij te leggen en te onderzoeken.

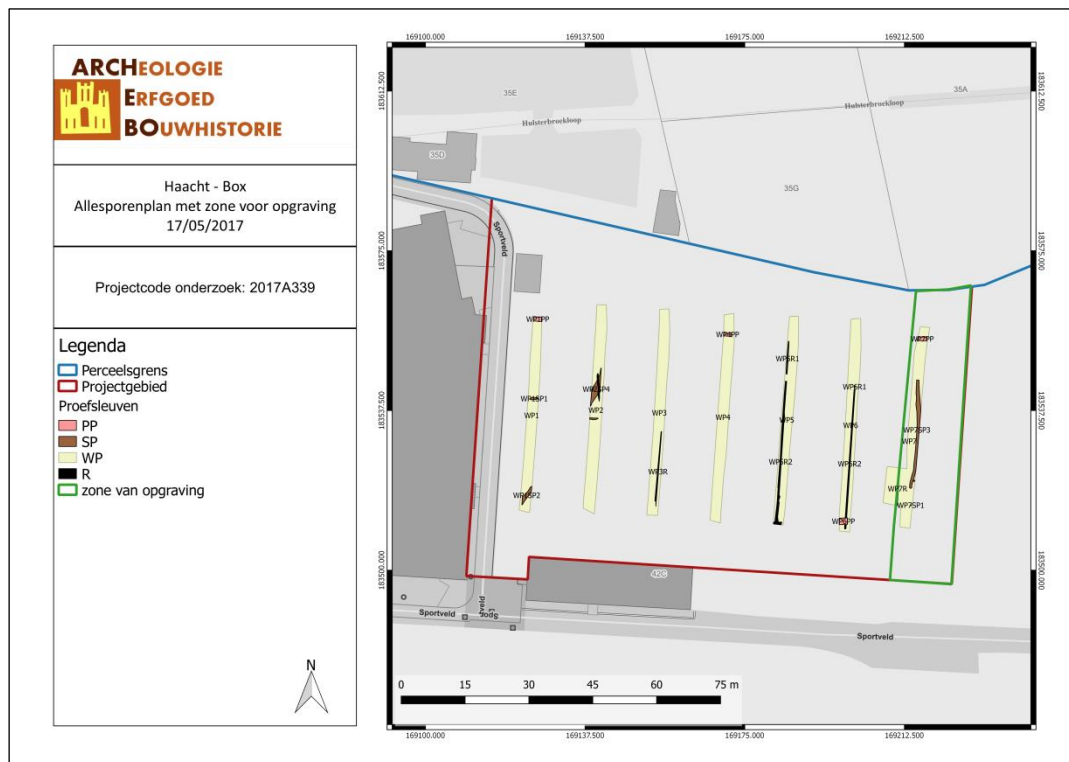
De hieronder weergegeven vragen gaan uit van een de archeologische verwachting zoals opgesteld op basis van het bureauonderzoek en het proefsleuvenonderzoek. Bij het aantreffen van resten die op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken niet verwacht worden, kan het nodig zijn aanvullende onderzoeksvragen te stellen en te beantwoorden.

- *Zijn er sporen en/of structuren aanwezig?*
- *Zijn deze sporen antropogeen of natuurlijk?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Kan er een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Kunnen de sporen in tijd en ruimte afgebakend worden?*
- *Is er een (mogelijke) relatie tussen de aangetroffen vindplaatsen en gekende vindplaatsen in de omgeving?*
- *Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de bestaande kennis van de geschiedenis van het projectgebied en de ruime omgeving?*
- *Wat is de functie en datering van de aangetroffen archeologische resten?*
- *In hoeverre sluiten de sporen met het sporensite op het aangrenzende terrein aan?*
- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
- *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

Onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode & technieken

Er wordt voorgesteld het oostelijke gedeelte van het onderzoeksgebied op te graven (totale oppervlakte ca. 973 m²). Dit conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (CGP hoofdstuk 15). Tijdens het reeds uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werd één archeologisch niveau aangetroffen. Dit niveau bevindt zich tussen 9.3 en 10.6 TAW.

Figuur 4: Plan met aanduiding van opgravingsgebied (Archebo bvba, 2017)

Kostenraming

Voor de raming van de archeologische opgraving van dit onderzoek wordt uitgegaan van een vermoedelijke hoeveelheid (VH) van 2 dagen met een team van 2 erkende archeologen en 1 assistent-archeoloog.

Er wordt bij de kostenraming voorzien in de kost en het transport van een graafmachine (VH 3). In overleg met de opdrachtgever staat het deze vrij om zelf te voorzien in een graafmachine mits de graafmachine en de machinist voldoen aan de gestelde voorwaarden uit de Code van Goede Praktijk. Overeenkomstig de Code van Goede Praktijk (CGP hoofdstuk 17) is de gebruikte graafmachine van een type dat toelaat zowel horizontale vlakken aan te leggen als de stratigrafie te volgen en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden.

De specifieke sporen laten vermoeden dat er natuurwetenschappelijke methodes noodzakelijk zullen zijn om de site te duiden. Hierbij wordt gewerkt in vermoedelijke hoeveelheden (VH). De posten worden opgesplitst in waarderings- en metingen. Deze VH werden bepaald op basis van de ervaring van de veldwerkleider met dergelijke sites.

Na een assessment kan een selectie van de genomen stalen tijdens het veldwerk verder worden onderzocht en/of gedateerd. De stalen worden op hun potentieel gewaardeerd alvorens ze voor verdere analyse worden aangedragen.

Waardering

Meting:

- 3 VH waardering houtskoolstalen (C14+determinatie)
- 2 VH waardering hout (dendrochronologie + determinatie)
- 3 VH waardering macroresten
- 3 VH waardering pollenstalen
- 2 VH waardering botmateriaal

Analyse en datering

Meting:

- 3 VH C14-datering houtskool
- 1 VH dendrochronologie
- 1 VH macroresten
- 1 VH pollenanalyse
- 1 VH archeozoölogie

In de kostenraming wordt tevens een post voor conservatie voorzien

Meting:

- 3 VH conservatie aardewerk
- 3 VH conservatie metaal
- 2 VH XRF
- 2 VH glas

Op aanvraag van de initiatiefnemer wordt de raming niet meegegeven in dit document.

Noodzakelijke competenties van het opgravingsteam

Het onderzoek kan enkel uitgevoerd worden door of onder de autoriteit van een erkende archeoloog. Hij of zij dient te beschikken over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 werkdagen op landelijke Romeinse sites.

Overeenkomstig de Code van Goede Praktijk (CGP hoofdstuk 17) kan, buiten het opgravingsteam, ook beroep gedaan worden op volgende actoren: conservator, natuurwetenschapper, materiaaldeskundige en fysisch antropoloog. Indien – overeenkomstig de CGP de interventie van deze actoren vereist is tijdens het veldwerk, het assessment of de verwerking, wordt de hulp van deze externe specialisten ingeroepen.

Voor de rapportage wordt minstens de leidinggevende archeoloog ingezet.

Conservatie & langdurige bewaring van het archeologisch ensemble

Archeologische conservatie kent verschillende vormen die in alle fases van het archeologische onderzoek dienen aanwezig te zijn om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te benutten. Zo wordt er voor gezorgd dat alle nodige voorzorgen genomen zijn om de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een eventuele verdere conservatiebehandeling. De artefacten worden bewaard in een gecontroleerde en aangepaste omgeving om eventuele degradatieprocessen te vertragen of te

stoppen. Indien nodig wordt een conservatie in functie van het onderzoek (alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen) of een stabiliserende conservatie (de behandeling die nodig is om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren) uitgevoerd.

Op basis van het assessment, en in samenspraak met de conservator, wordt een beslissing genomen met betrekking tot welke ingrepen noodzakelijk en nuttig zijn. De conservator coördineert alle aspecten inzake conservatie tijdens het onderzoek. Hij bepaalt welke aspecten van de conservatie kunnen uitgevoerd worden door hem zelf en welke door andere medewerkers, en hoe dit dient te gebeuren.

Ook dient er rekening te worden gehouden met het vondstassemblage. Indien een groot assemblage van dezelfde artefacten wordt gevonden, is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

3 FIGURENLIJST

<i>Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017).....</i>	<i>2</i>
<i>Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017).....</i>	<i>3</i>
<i>Figuur 3: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2017).....</i>	<i>5</i>